

Türkiye Bankacılık Kesimide Operasyonel Risk : Gerçek Risk ve Düzenlemeler

Burak Saltođlu
Bođaziçi Üniversitesi
Aralık 2012

Operasyonel Risk Ölçüm ve Sermayelendirilmesi

- Giriş: Operasyonel Risk Tanım ve İçeriği
- Ölçüm Yöntemleri
- Sermaye Yeterliliği ve Operasyonel Risk
- Operasyonel Risk Ölçümü Öneriler

Op Risk Giriş

- **Bankalarda Operasyonel Risk**
 - yetersiz süreç yönetiminden,
 - banka personeli hata ve yanlış uygulamalarından
 - sistem çöküşü
 - dışsal olaylardan ortaya çıkan bankacılık risklerini tanımlar
 - Ölçümü ve verisi en hassas olan risk

Bankalarda Operasyonel Risk

- SYR için üç ana yöntem
 - Temel Göstergeler: Risk duyarlılığı yok ama procyclical değil.
 - Standart yaklaşım: Risk duyarlılığı sınırlı
 - İleri yöntemler: Risk duyarlılığı yüksek ama veri sorunları var.

BDDK Op. Risk SYR

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Operasyonel Riske Esas Tutarın Hesaplanması

Operasyonel riske esas tutar

MADDE 23 – (1) Operasyonel riske esas tutar, temel gösterge yöntemi veya standart yöntem ile hesaplanır. Standart yöntemin kullanılabilmesi için Kurumdan izin alınması zorunludur.

Temel gösterge yöntemi

MADDE 24 – (1) Bankanın son üç yıl itibarıyla gerçekleşen yılsonu brüt gelir tutarlarının yüzde onbeşinin ortalamasının onikibuçuk ile çarpılması suretiyle bulunacak değer, operasyonel riske esas tutar olarak dikkate alınır.

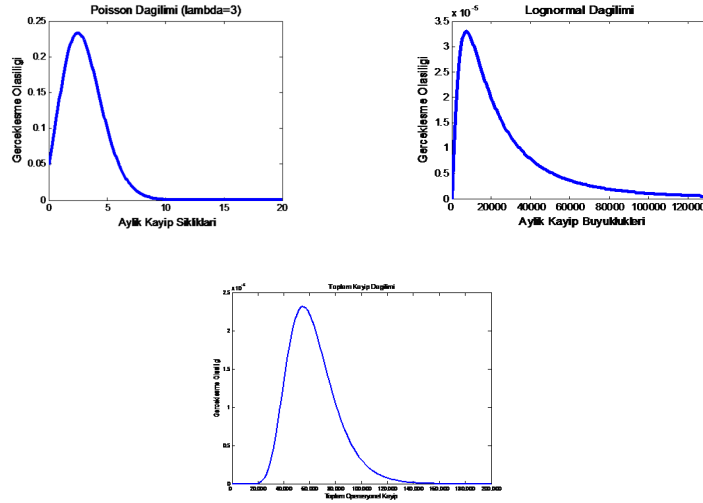
(2) Yıllık brüt gelir, Kanunun 37 ve 38 inci maddelerine göre düzenlenen ve 39 uncu maddesi uyarınca ilan edilen finansal raporların gelir tablosunda yer aldığı şekli ile; net faiz gelirlerine, net ücret ve komisyon gelirlerinin, bağlı ortaklık ve iştirak hisseleri dışındaki hisse senetlerinden elde edilen temettü gelirlerinin, ticari kâr/zararın (net) ve diğer faaliyet gelirlerinin eklenmesi, alım satım hesabı dışında izlenen aktiflerin satılmasından elde edilen kâr/zarar, olağüstü gelirler, hesaplama yapan bankanın ana ortağı, bağlı ortaklıkları veya ana ortağının bağlı ortaklıkları veya bu Yönetmelik veya muadili düzenlemelere tabi kuruluşlardan alınan destek hizmeti karşılığı yapılan faaliyet giderleri ve bir bankadan alınan destek hizmeti karşılığı yapılan faaliyet giderleri ve sigortadan tazmin edilen tutarların düşülmesi suretiyle hesaplanır.

(3) İkinci fıkrâ çerçevesinde hesaplanacak yıllık brüt gelir tutarının negatif ya da sıfır olduğu yıla ilişkin brüt gelir tutarı hesaplamaya dahil edilmeksizin ortalama hesaplanır. Yıllık brüt gelirin negatif veya sıfır olması halinde, ortalama hesaplamasında bu tutar pay ve paydada dikkate alınmaz. Son üç yıl boyunca yıllık brüt gelir tutarının negatif ya da sıfır olması halinde operasyonel riske esas tutar hesaplanmaz.

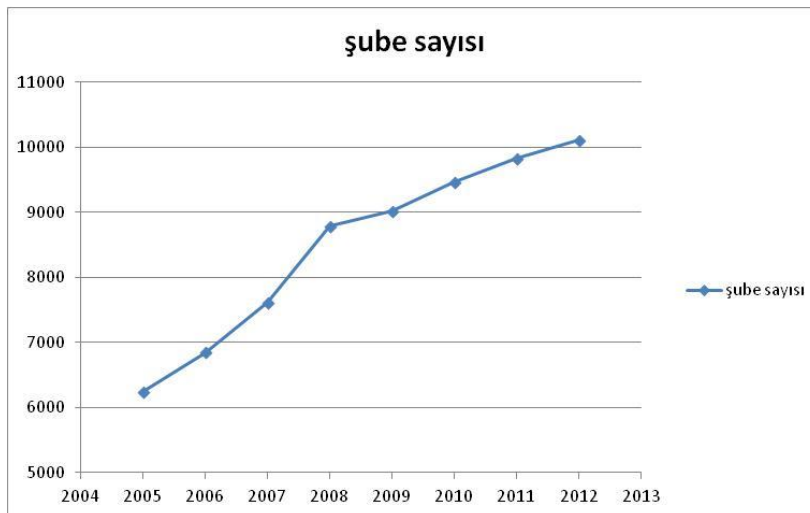
Ölçüm Yöntemleri: İleri Yöntem

- Önemi sayısal ve riske duyarlı
- Sorun Tüm Bankacılık Kesimi İçin Çok Kapsamlı Veri Seti

Kayıp Dağılımları Yaklaşımı

Operasyonel veri tabanı kalitesi

Operasyonel Risk için Ayrılan Sermaye Ne Kadar Etkin?

Makro Riske Bakış

- Milli Gelir 763 milyar \$ (1.3 Trilyon TL)
- Bankacılık Varlık Büyüklüğü %98
- Krediler Toplam varlıkların %60'ı 750 milyar
- Menkul Değerler 277 milyar.

Bilanço-Krediler- Toplam-Sektör (milyon TL)	Securities	Sermaye Yeterliliği- Orana Esas Sermaye Toplamı-Toplam- Sektör (milyon TL)	Sermaye Yeterliliği- Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı-Toplam- Sektör (milyon TL)	Sermaye Yeterliliği- Kredi Riskine Esas Tutar-Toplam-Sektör (milyon TL)	Sermaye Yeterliliği- Piyasa Riskine Esas Tutar- Toplam-Sektör (milyon TL)	Sermaye Yeterliliği- Operasyonel Riske Esas Tutar- Toplam-Sektör (milyon TL)
755640.06	277.926	180405.2	1089146.13	963610.3	25780.18	99755.65

Operasyonel Risk

Banka	Kredi Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (KRSY) (Milyon ₺)	Piyasa Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (PRSY) (Milyon ₺)	Operasyonel Risk İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (ORSY) (Milyon ₺)	Özkaynak (Milyon ₺)
Sektör	73,266	1,998	7,573	172,345
Mevduat Bankaları	69,819	1,849	7,317	155,518

Operasyonel Risk piyasa riskinin 3.5 katı

Operasyonel Risk Piyasa Riskinden 3.5 kat
Yüksek mi?

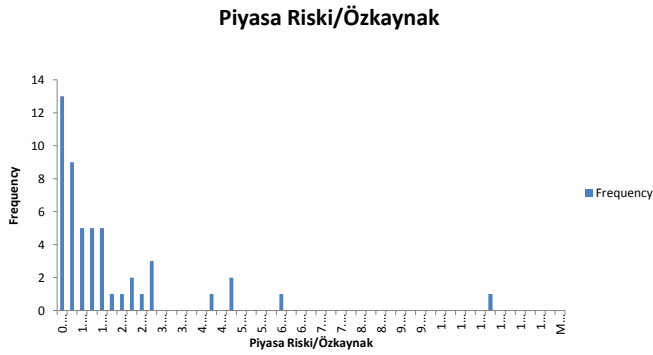
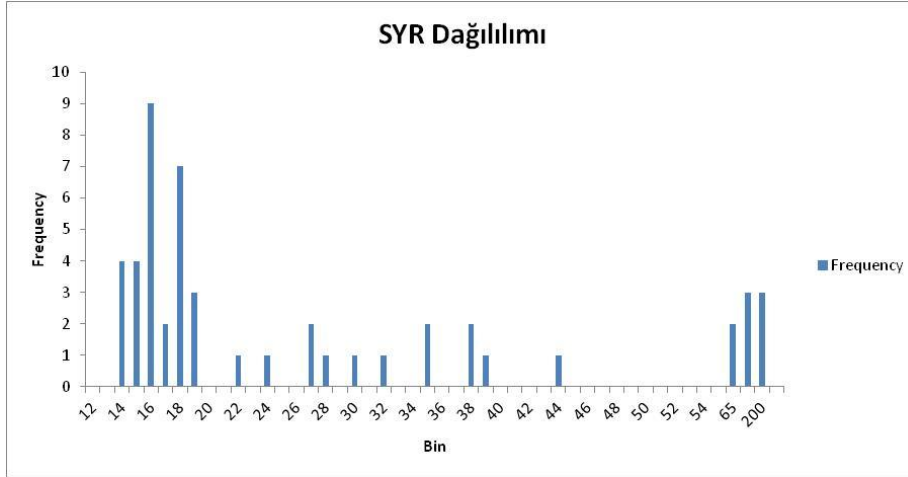
Sermaye Yeterliliği Standart Oranına İlişkin Bilgiler

(Eylül 2012)

Banka	Kredi Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (KRSV) (Milyon ₺)	Piyasa Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (PRSİV) (Milyon ₺)	Operasyonel Risk İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (ORSV) (Milyon ₺)	Özkaynak (Milyon ₺)	Özkaynak/ (KRSV+PRSİV +ORSV) *12,5*100 (%)
Sektör	73.266	1.998	7.973	172.349	16,64
Mevduat Bankaları	69.819	1.998	7.317	155.519	15,75
Kamü Sermayeli Bankalar	17.673	773	2.100	39.985	15,57
Türkiye Cumhuriyeti Sınai Bankası A.Ş.	5.200	454	911	17.127	16,00
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	5.907	173	601	11.658	14,52
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	5.366	146	688	11.170	13,66
Özel Sermayeli Bankalar	41.325	761	3.994	89.266	15,90
Adabank A.Ş.	1	0	1	43	102,73
Akbank T.A.Ş.	6.745	135	821	20.715	17,28
Alternatif Bank A.Ş.	444	8	35	850	13,86
Anadolubank A.Ş.	410	45	50	1.000	17,23
Şekerbank T.A.Ş.	341	9	103	1.502	15,12
Tekstil Bankası A.Ş.	251	3	21	540	15,87
Türkiş Bank A.Ş.	40	0	5	160	29,15
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	2.480	40	274	5.478	15,03
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	8.260	83	1.043	20.676	17,79
Türkiye İş Bankası A.Ş.	10.880	320	894	21.531	14,24
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	8.952	116	747	16.173	13,17
Tas. Mevdi. Sig. Fonuna Devr. Bankalar	109	7	16	612	37,35
Bireysel Fon Bankası A.Ş.	1.305	17	10	16,12	37,35
Yabancı Sermayeli Bankalar	10.713	309	1.207	25.654	16,78
Arap Türk Bankası A.Ş.	170	3	12	410	17,81
Bank Mellat	34	4	8	185	31,88
Cibbank A.Ş.	381	7	73	1.008	18,53
Denizbank A.Ş.	2.668	51	280	5.713	15,24
Deutsche Bank A.Ş.	286	21	23	490	34,62
Eurobank Tekfen A.Ş.	4	20	20	688	17,75
Fibabanka A.Ş.	216	3	290	390	13,05
Finans Bank A.Ş.	3.425	85	359	8.334	17,23
Habib Bank Limited	1	3	1	42	73,63
HSC Bank A.Ş.	1.480	73	219	3.554	15,90
IFCI Bank A.Ş.	1.972	22	149	3.384	14,09
JPMorgan Chase Bank N.A.	4	16	11	273	70,58
Portigon AG	3	1	7	170	132,97
Société Générale (SA)	41	5	112	112	10,97
The Royal Bank of Scotland N.V.	69	11	7	473	36,22
Türkiş Bank A.Ş.	189	10	13	362	15,15
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	3.447	149	256	16.827	34,85
Aktif Yatırım Bankası A.Ş.	204	16	16	409	14,19
BankKöprü Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.	12	9	12	494	26,48
Credit Agricole Yatırım Bankası Türk A.Ş.	0	0	3	67	170,47
Diğer Yatırım Bankası A.Ş.	13	1	1	90	50,33
GSD Yatırım Bankası A.Ş.	0	0	81	67	43,53
İller Bankası A.Ş.	1.028	1	58	5.000	63,38
MKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	144	0	10	331	17,18
Merit Lynch Yatırım Bank A.Ş.	12	11	5	96	27,45
Nurci Yatırım Bankası A.Ş.	30	0	0	85	21,21
Talis Yatırım Bank A.Ş.	1	0	0	12	75,75
Türk Eximbank	974	99	55	3.762	29,87
Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.	180	4	12	594	23,82
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	680	15	48	1.720	18,40

• SERMAYE

- Kredi Riski İçin Ayrılan Karşılık 73.2 milyar TL (kredilerin %10'u)
- Piyasa İçin Ayrılan Karşılık: 1.92 Milyar TL (Olası riskin %0.75'i)
- Operasyonel Risk için ayrılan karşılık 7.5 milyar TL (?)
- Toplam Özkaynak 173 Milyar.

Dünyada ve Türkiye’de Operasyonel Risk Gerçekleşmeleri

Operasyonel Risk Gerçekleşmeleri

Societe Generale rogue trader Kerviel loses appeal

Former Societe Generale trader Jerome Kerviel has lost his appeal in Paris against a three-year prison sentence, with an additional two years suspended, for forgery and breach of trust.

The ex-trader lost the bank almost 5bn euros (\$5.5bn, £4bn) in 2008, and was convicted in 2010.

Kerviel, who was also convicted of unauthorised computer use, has always said his bosses knew what he was doing.

He will also have to pay back the losses incurred by the bank.

However, Societe Generale has said it will not demand full repayment.

"The appeals court... upholds the ruling," the judge told Kerviel, adding that he would not go to jail immediately.

"Jerome Kerviel was the sole creator, inventor and user of a fraudulent system that caused these damages to Societe Generale," the court's written ruling said.

'Lamentable injustice'

Kerviel has always maintained the bank knew of his trading positions

Related Stories

French rogue trader begins appeal

Kerviel spared full SocGen fine

Profile: Jerome Kerviel

UBS: operasyonel risk kayıp 10.5 milyar dolar

Home World Companies Markets Global Economy Lex Comment Management Life & Arts
Energy Financials Health Industrials Luxury 360 Media Retail & Consumer Tech Telecoms Transport By Region Tools

Last updated: November 20, 2012 @ 11 pm

Share Clip Reprints Print Email

Adoboli jailed for UK's biggest bank fraud

By Jane Croft

Kweku Adoboli, the former UBS trader whose unauthorised trading led to losses of \$2.3bn at the Swiss bank, has been jailed for seven years after being convicted of Britain's biggest banking fraud.

The Ghana-born trader bowed his head in the dock, wiping away tears after a 10-strong jury at Southwark Crown Court convicted him of two counts of fraud by abuse of position but acquitted him on four counts of false accounting.

Prosecutors alleged during the 10-week trial that Adoboli had "fraudulently gambled" away the bank's money, exceeded his intraday trading limits of \$100m and made unhedged trades by "inventing fictitious deals" to distort his risk position which then exposed the bank to huge losses.

Adoboli, who wept repeatedly during his testimony, said his activities began in 2008 and his trades became

SUBSCRIBE TO THE FT AND SAVE
Save up to 35% plus get FREE delivery, with a subscription to the Financial Times Middle East edition.
More

COMPANIES VIDEOS
Emerging challenge to oil majors

ON THIS STORY
Rise and fall of family man
Timeline Kweku Adoboli
In depth UBS trading scandal
Lombard Adoboli / Xatrata /

Operasyonel risk uzmanı hapiste

Former anti-fraud officer at Lloyds jailed

By Sharlene Goff, Retail Banking Correspondent

The former head of fraud and security for digital banking at [Lloyds Banking Group](#) has been sentenced to five years in jail for defrauding the lender of almost £2.5m by faking invoices from a supplier.

Jessica Harper, 50, who earned between £60,000 and £70,000 a year for helping to protect the part-nationalised lender from fraudsters, doctored and falsely created invoices to pay herself £2.46m between December 2007 and December 2011. She gave much of the money away to friends and family to help them buy property.

Ms Harper, who [pleaded guilty to the charges](#) was sentenced to five years for fraud by abuse of position and four years for money laundering, which would be served concurrently. Judge Deborah Taylor said she would serve two and a half years – half

Türkiye

- Banka müdürü kaçtı
- Şube Müdürü 7 milyon TL'yi alıp ortadan kayboldu. Polis arıyor.
- Hurriyet 2012

Türk Bankacılık Kesiminde Operasyonel Risk

- Bankacılık risklerinde risk mevzuat nedeni ile operasyonel risk piyasaya oranla daha fazla karşılık gerektirmektedir.
- Ayrılan kaynakla gerçekleşen risk arasında önemli farklar var.
- Gerek mevzuat gerek ileri yöntemde gerçek operasyonel riskin ne olduğu çok önemli
- Eldeki veri bankacılık kesiminin büyümesine bağlı olarak koşullu olarak modelenebilmeli.
- Ciddi Kuyruk Riski Olması Nedeni İle backtesting çok zor a.
- Ayrılan ekonomik ya da düzenleyici sermaye risk fiyatlama imkanı tanımıyor.
- Düzenleyici ve Ekonomik sermaye arası ilişki düzenlemeli.

Sağlıklı operasyonel risk ölçümü için bazı öneriler

- Şube sayısı ve personel sayısının artışının yaratabileceği operasyonel risk iyi analiz edilmeli
- Bankalardaki çalışmalar çok etkin ve iyi.
- Ancak RAROC vs gibi uygulamalar için hala yol yapılacaklar var.
- BDDK piyasa ve operasyonel risk dengesini gözeterek yeni bir SYR üzerine çalışmalı.